

Ma czapkę ruską kurtkę zapiętą po ostatni guzik i śpi na lacinie bo mu za gorąco;)

Proszę Pana co żeście robili pod instytutem o 20?

Powiedział mistrz Herman

TYLE Z DYGRESJI

ARCHEOLOGIA

ENEOLIT

pierwsze Metale miedź

Słabej jakości wyroby metalowe

Błaszki druty Siekierki

Metalurgia z kotliny karpackiej

W Polsce eneolit 4100 BC

Kotlina karpacka 4400 BC

Z kręgu ledzielsko poldawskiego powstają

3 regiony bardzo dobre gleby

Południowo wschodnia polska lubelsko wołyńska kultura

Kultura Brześcia kujawskiego polnoc

Śląsk środkowy dolny górny kultura Jordanowska

3 osobne regiony kontynuacja tradycji kręgu naddunajskiego

Umiejętność wytwarzania metali w tych kręgach

Zmiana jakościowa w społecznościach zwiększenie się
dywersyfikacji majątkowej

Groby bardziej i mniej bogate

Metal w grobach-prestiz

Długie domy nadal ale nieco mniejsze w kształcie trapezu

Z dużym wejściem bez okien tyl niski i wąski magazyn z tyłu
spichlerz

Osady są większe 4-5 domów użytkowanych jednocześnie

„barokowe pochówki obwieszone kosztownościami,,

Tworzenie się statusu nie za zasługi ale dziedzicznie zmiana społeczeństwa

Osady ufortyfikowane palisady rowy

Były wojny, duże zagrożenie od strony sąsiadów

Pochówki z wyrobami miedzianymi rzadko występujące

Sztylety brązowe

Brzochoły naszyjniki

Byli szamani

Rondale okrągłe niewielkie ufortyfikowane przestrzenie

Osadnictwo wyspowe kręgu nadnaddunajskiego na najżyźniejszych glebach

Tworzy się miks kulturowy zbieraczy i rolników KULTURA

PUCHARÓW LEJKOWATYCH pierwsza kultura miejscowa

Czechy południowa Skandynawia zachodnia Ukraina

Niemcy

Wytworzyła się w czasie przyjaznego klimatu

Pod koniec 4 tysiąclecia wachnięcie klimatyczne następują susze, stopniowa zmiana warunków klimatycznych

Przejście z rolnictwa na wypas zwierząt bardziej nomadyczny tryb życia

Naczynia mleczniki w pucharach lejkowatych trzymano mleko

Druga rewolucja neolityczna

Hodowla zwierząt nie na mięso ale na mleko owce na wełnę wół jako siła zaprzęgowa

Gospodarka typu SPRZEŻAJNEGO radło ciągnięte przez woły a nie spulchnianie motykami

Większe areale dzięki radłu

Mozna było prowadzić gospodarkę na słabszych glebach dzięki większym obszarom pod uprawę

Na co dzień używano krzemienia albo narzędzi kamiennych
Inne domy niż w tradycji naddunajskiej
Małe chatki jak kurniki
Łatwo zmienić miejsce zamieszkania
Duża mobilność grup ludzi
Mutacja kulturowa
Sacrum-pochówek grob
Megalityczne groby typu kujawskiego do 150 metrów o kształcie trapezu dla osób wyróżniających się
Grobowce megalityczne głównie na kujawach ale i na południu
Na południu groby bez użycia kamienia, na północy kamienne
MEGA dendrony wydłużone trapezy w dłuższym boku pochówki
SPRZĘŻAJNA GOSPODARKA BO W GROBACH figurki przedstawiające wół z radłem
Pierwsze przedstawienie wozu w tej kulturze
Im bliżej końca 4 tysiąclecia tym gorszy klimat
AMFORY KULISTE Nowa kultura miejscowa pod koniec 4 tysiąclecia porzuca rolnictwo społeczności nomadyczne istnieje do 2600 p.n.e.
Porzucenie osiedli za to są małe cmentarzyska
AMFORY kuliste sam koniec eneolitu
po amforach kulistych 2800 p.n.e. ze wschodu przybywają migranci nabywają się kultura ceramiki sznurowej
INDOEUROPEJCZYCY siostrzana kultura południowa czyli kultura grobów jamowych pierwsi indoeuropejczycy
Amfory kuliste groby skrzynie kamienne
Bliskość ze zwierzętami zwierzęta pochówki zwierząt ceremonialne nawet z ludźmi ze skarbami

Użycie krzemienia

Brak stałego pieca amfory zawieszają się nad ogniskiem

Pochówki kultowe pochówek 15 osób z naczyniami z ozdobami obiekty wykonane z kości ludzkich

Ofiary z ludzi

KULTURA CERAMIKI SZNUROWEJ

upowszechnienie jazdy konnej cały obszar Europy
wschodniej północnej Europy

Na stepach pontyjskich kultura grobów jamowych

SZNUROQA

Spółeczności pasterskie nie mają osad groby kurhanowe

Pochówki szkieletowe w pozycji skurczonej wojowników

Kurhany

Naczynia gliniane niewysuszone obejmowane sznurem

Symbole władzy wojowników topory łódkowate z kamienia
gładzonego

Ostatnia kultura eneolityczna PUCHAROW DZWONOWATYCH

pasterze mobilni powstała w Hiszpanii akulturacja mała

kwesja migracji inne kultury zapożyczały sposób życia

technologie to jest akulturacja Europa zachodnia i środkowa

Naczynia wyglądające jak odwrócony dzwon

Sztylety z krzemienia pasterstwo wojownicy konni

EPOKA BRĄZU I Wczesna Żelaza

kontynuacja neolitu

Zmiany nowy stop brąz z cyny i miedzi wcześniej metalurgia
miedziana

Brąz bardziej plastyczny ma właściwości estetyczne
podobny do złota

Brąz szybko się rozprzestrzenił przez podobieństwo do złota

Epoka brązu w Polsce 2400/2300 p.n.e. początek koniec 800

pne

800-450wcześnie epoka żelaza

Braz A B C D periodyzacja

HALSZTAT a b c d

HALSZTAT C D WCZESNA EPOKA ŻELAZA

południe polski braz A B C D

połnoc polski 1 2 3 4 okres epoki brązu

Brązy c d e niekoniecznie trzeba się uczyć

To że są złota surowców nie znaczy że były wykorzystywane

coraz większe zapotrzebowanie na przedmioty prestiżowe

Spółczesność schizofrenizowana arystokracja wojowników

Epoka globalizacji-epoka brązu

Wyruszano na wyprawy handlowe po cynę i miedź

Nawet za morze przenoszenie się np. mody, handel

dalekosieźny, Europa jest całością, łączy ją podróż

KULTUROTWORCZE DZIAŁANIE BRĄZU

Dużo miedzi, mało cyny, topiono w ogniskach z pomocą

miechów i węgla drzewnego 1053 stopnie topnienie brązu

Ponad 800 stopni stop polipłynny

TECHNIKA WOSKU TRACONEGO

najpierw wykonujemy pierwowzór z wosku

Oblepiamy glina z dziurkami wrzucamy do ogniska wypala

się glina, wosk wypływa, wyciągamy, wlewamy płynny brąz

Rozbijamy formę, kowal poprawia

Bardziej skomplikowane przedmioty miały dziury w środku

jak np. włócznia

Od 2300-2400 brąz w Polsce

DWA KREGI KULTUROWE W POLSCE NA POŁUDNIU

OD WSCHODU krąg episznurowy, kultura mieszanowicka

Do roku 1600 trwa ten krąg

W dalszym ciągu żyją jak wcześniej brak różnorodności
majątkowej, więcej gospodarki rolniczej brak hierarchizacji
przedmiotów prestiżowych przedmioty kamienne krzemienne
Ceramika sznurowa

Zawieszki w kształcie liści metalowe bardzo mało
przedmiotów metalowych

Brak zapotrzebowania na przedmioty prestiżowe
groby szkieletowe pozycja skurczona

KRAG UNIĘTYCKI ŚLĄSK WIELKOPOLSKA CZĘŚCIOWO
POLNOC NIEMCY CZECHY

społeczeństwo szuka awansu społecznego hierarchizacja
władza bogactwo zapotrzebowanie na przedmioty prestiżowe
cmentarzyska płaskie szkieletowe małe wyposażenie

Osady długie domy czasami pochówki na osiedlu

Czasami pochówki w trumnach

Pojawiają się groby kurhanowe

Kurhany dla osób wyjątkowych GROBY KSIĄŻECIE śląsk
wielkopolska

bogate wyposażenie naczynia przedmioty brązowe BERŁA
szkieletowe całe wykonane z brązu nawet złoto występuje

Nadal są przedmioty krzemienne

DEPOZYCJA SKARBÓW

(DOWIDZENIA)

Skarby wotywność w jeziorach bagnach w puszczy

Skarby do 300 siekierok magazyny wręcz

Silny ośrodek metalurgiczny ogromna wymiana handlowa

SIEKIERKI PŁACIDŁEM chociaż to nie jest do końca pewne

Naszyjniki w skarbach bursztyn pozadany

(CO ON KURWA W KALOSZACH PRZYSZEDŁ?)

KRAG UNIĘTYCKI początek epoki brązu w Polsce

Krag mieszanowicki nadal neolit

ciężkie ozdoby brązowe

BERŁA SZKIELETOWE CZYLI BROŃ POJEDYŃKOWA

